

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
SESSION DE 1937-1938.	N° 216		ZITTINGSJAAR 1937-1938.
N° 183 : PROJET DE LOI.	SÉANCE du 11 Mai 1938	VERGADERING van 11 Mei 1938	WETSONTWERP : N° 183.

PROJET DE LOI

établissant une surtaxe mobile.

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION (*),
PAR M. PHILIPPART.

MESDAMES, MESSIEURS,

La Commission des Finances a consacré de nombreuses et longues séances à l'examen du problème que posent l'augmentation des dépenses et l'amoin-drissement des recettes de l'exercice en cours, aux causes du déséquilibre et aux moyens d'y parer.

Le premier devoir de la Commission était de déterminer, avec une approximation aussi poussée que possible, le montant de l'écart entre les dépenses et les recettes. L'accord n'a pu se réaliser sur la supputation de la réduction du produit des impôts, réduction qui n'atteindra pas, pensent certains, l'évaluation qu'en fait le Gouvernement.

Pour combler l'écart, deux moyens : la compression des dépenses et le recours à l'impôt.

On ne s'est pas accordé non plus sur le départ entre les économies nécessaires et l'appel à la fiscalité.

Mais, tandis que trois des membres de la Commission proclamaient leur refus arrêté de donner leur avis à aucune des charges fiscales proposées, réserve faite de leurs modalités, la Commission n'a pas hésité sur le devoir d'assurer l'équilibre budgétaire, condition de finances saines et d'une monnaie intangible. Aussi, des 25 membres de la Commission, 22 se sont prononcés, les uns pour la surtaxe mobile, les autres

(*) La Commission, présidée par M. Van Belle, était composée :

1° Des membres de la Commission des Finances : MM. Buset, Cnudde, Debunne, Hoen, Lepage, Martel, Uytroever, Van Santvoort. — Allewaert, De Winde, Drion, Duchâteau, Philippart, Sap, Vandenberghe. — Janssen (C), Leclercq. — Duysburgh, Wyns. — Elias. — Relecom.

2° Des membres désignés par les sections : MM. Blavier (J.), Maistriau, Henon, Heyman, Kluyskens.

WETSONTWERP

houdende vestiging van een mobiele bijbelasting.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE (*), UITGEBRACHT
DOOR DEN HEER PHILIPPART.

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Door de Commissie voor de Financiën werden talrijke en lange vergaderingen gewijd aan het vraagstuk, opgeworpen door de verhooging der uitgaven en de vermindering der ontvangsten betreffende het loopende dienstjaar, aan het onderzoek van de oorzaken van dien onevenwichtigen toestand en van de aan te wenden middelen om hier tegen in te gaan.

De Commissie had, in de eerste plaats, tot taak op een zo nauwkeurig mogelijke wijze, het bedrag te bepalen van het verschil tusschen de uitgaven en de ontvangsten. Een overeenstemming kon niet worden bereikt, wat de raming betreft van de mindere belastingopbrengst, vermindering die, naar de meening van sommigen, niet zo veel zal bedragen als door de Regeering wordt vooruitgezet.

Om dit verschil aan te vullen, kunnen twee middelen worden aangewend : de inkrimping der uitgaven en de toevlucht tot de belastingen.

Evenmin was men het eens nopens de vaststelling van de grens tusschen de noodige besparingen en het beroep op de fiskaliteit.

Doch, terwijl drie leden van de Commissie uitdrukkelijk verklaarden gekant te zijn tegen de voorgestelde belastingen, heeft de Commissie, onder voorbehoud van de toepassingsmodaliteiten, niet geaarzeld als plicht te erkennen dat het begrootingsevenwicht moest worden verzekerd, daar zonder dit geen gezonde financiën mogelijk zijn en de waarde van de munt niet kan worden gehandhaafd. Ook hebben,

(*) De Commissie, voorgezeten door de heer Van Belle, bestond uit :

1° De leden van de Commissie voor de Financiën : de heeren Buset, Cnudde, Debunne, Hoen, Lepage, Martel, Uytroever, Van Santvoort. — Allewaert, De Winde, Drion, Duchâteau, Philippart, Sap, Vandenberghe. — Janssen (C), Leclercq. — Duysburgh, Wyns. — Elias. — Relecom.

2° De leden door de afdeelingen aangeduid : de heeren Blavier (J.), Maistriau, Henon, Heyman, Kluyskens.

pour le rétablissement de l'ancienne contribution nationale de crise.

Après délibération, l'article 1^{er} du projet gouvernemental a été rejeté par 15 voix contre 10.

Il reste à exposer sommairement les considérations qui ont dicté cette résolution.

DENOMINATION ET ECONOMIE DE LA SURTAXE MOBILE.

Notre arsenal d'impôts est bien fourni, certes. Par une superposition de contributions et de taxes, de droits et de charges, les Belges sont astreints à réserver aux pouvoirs publics tout près du quart des revenus globaux généralement quelconques des 8 millions de citoyens. L'élévation incessante de l'impôt a eu pour conséquence sa complication à l'extrême et la multiplicité de ses emprises.

Fin 1932, au plein cœur de la crise économique mondiale, la nécessité d'équilibrer nos finances fit créer la contribution nationale de crise pour la seule année 1933. La dépression se prolongeant, la C.N.C. fut renouvelée pour 1934 et 1935. Il en fut de même pour 1936 en dépit de la reprise des affaires, et jusqu'au 30 juin 1937.

Le pays connaissant alors une réelle prospérité et l'équilibre budgétaire étant largement assuré, le Gouvernement et le Parlement avaient le devoir de mettre fin à l'application de cette surtaxe temporaire et exceptionnelle. Ce fut l'objet de la loi du 19 juin 1937.

La C.N.C. avait d'ailleurs été, en cours de route, l'objet de nombreuses accommodations aux fins, dans l'esprit du Gouvernement, d'en améliorer le rendement, puis d'en alléger la charge : Loi du 30 décembre 1932. Arrêtés royaux des 13 janvier, 31 mai, 15 juillet 1933. Loi du 23 décembre 1933. Arrêté royal du 27 septembre 1935. Loi du 31 décembre 1936. Arrêté royal du 21 janvier 1937.

Cette taxe, objet de tant de mises au point et de réajustements, avait permis au pays de faire face aux charges d'une crise autrement grave que la dépression actuelle.

Pourquoi n'a-t-elle pas été simplement reprise dans le projet gouvernemental ? Elle avait fait ses preuves.

Elle s'inspirait d'une pensée juste que le rapport au Roi exprimait comme suit :

« Il importe que tous les citoyens qui sont à même de le faire apportent leur coopération à l'œuvre de redressement, chacun suivant ses facultés. Ceux qui, à l'heure actuelle, ont le privilège de ne pas être

op de 25 leden van de Commissie, er 22 uitspraak gedaan, de eene ten gunste van de mobiele bijbelasting, de andere voor de wederinvoering van de vroegere Nationale Crisisbelasting.

Na beraadslaging, werd het eerste artikel van het Regeeringsontwerp verworpen met 15 stemmen tegen 10.

Thans dienen nog op bondige wijze de beschouwingen weergegeven, die aanleiding gaven tot dit besluit.

BENAMING EN ECONOMIE DER MOBIELE BIJBELASTING.

Op gebied van belastingen, zijn wij gewis goed voorzien. Door een opeenhooping van belastingen en taxes, van rechten en lasten, zijn de Belgen er toe gebracht bijna een vierde van al de gezamenlijke inkomsten der 8 miljoen burgers te bestemmen voor de openbare machten. De gestadige verhooging der belasting had voor gevolg dat deze nimmer ingewikkeld is geworden en over talrijke gebieden wordt toegepast.

Einde 1932, toen de economische wereldcrisis ten volle heerste, heeft men de nationale crisishijdrage in leven geroepen, voor het jaar 1933 alleen, daar het noodig was onze financiën in evenwicht te brengen. Daar de crisis bleef voortduren, werd de N.C.B. hernieuwd voor de jaren 1934 en 1935. Hetzelfde geschiedde voor 1936, ondanks de herneming der zaken, en dit tot op 30 Juni 1937.

Daar het land toen een werkelijken voorspoed kende en het begrootingsevenwicht ruimschoots was verzekerd, hadden Regeering en Parlement tot plicht een einde te maken aan de toepassing van die tijdelijke en uitzonderingstaxe. Dit geschiedde bij de wet van 19 Juni 1937.

De N.C.B. was trouwens, tijdens haar bestaan, herhaaldelijk het voorwerp geweest van aanpassingen met het doel, in den geest van de Regeering, de opbrengst te vermeerderen en later den last er van te verlichten : Wet van 30 December 1932. Koninklijke besluiten van 13 Januari, 31 Mei, 15 Juli 1933. Wet van 23 December 1933. Koninklijk besluit van 27 September 1935. Wet van 31 December 1936. Koninklijk besluit van 21 Januari 1937.

Deze belasting, voorwerp van zooveel verbeteringen en aanpassingen, had het land in de gelegenheid gesteld het hoofd te bieden aan de moeilijkheden van een crisis vrijwat scherper dan de huidige inzinking.

Waarom werd zij niet eenvoudig opgenomen in het Regeeringsontwerp ? Zij had haar proeftijd doorstaan.

Zij ging uit van een juist begrip dat in het Verslag aan den Koning aldus was uitgedrukt :

« Het komt er op aan dat alle burgers, die er toe in staat zijn, het hunne — elkeen naar zijn vermogen — tot het werk van herstel bijdragen : zij die, dank zij hun bevoorrechten stand, niet door het euvel der

atteints par le chômage, se doivent de participer à l'aide due à leurs compatriotes privés de travail.

» C'est de ce principe que s'inspire le présent arrêté, en établissant la C.N.C. Cette contribution temporaire représente donc un sacrifice collectif demandé à tous les citoyens qui offrent des facultés imposables. »

Ces considérations conservent toute leur actualité et peuvent être transposées au problème économique-fiscal d'aujourd'hui. Elles impliquent la réprobation d'un impôt de classe, de trop généreux abattements et exonérations à la base comme de l'excès de la progressivité. Ce n'est pas un impôt de remplacement, c'est un superajouté de taxe.

Enfin, la C.N.C. a vécu durant trois ans et demi. On s'y est, dans une certaine mesure, accoutumé. Les modalités et tableaux d'application sont dressés et ont reçu l'épreuve de la pratique.

Le rendement est aisément déterminable et son estimation est à l'abri des surprises que donne toute innovation fiscale, aussi bien en dépassements qu'en décrets dans le produit escompté. Vraiment, il n'y avait aucune raison d'innover et moins encore de bouleverser.

L'appellation « Contribution Nationale de Crise » doit d'ailleurs être préférée à la dénomination « Surtaxe mobile ». Elle marque mieux le principe de solidarité qui est à la base de cette charge fiscale. Elle souligne son caractère essentiellement temporaire et exceptionnel.

La majorité de la Commission n'a pas voulu de la « Surtaxe mobile », qui paraissait bien devoir être permanente et ne fluctuer, le cas échéant, que dans ses taux.

LA SURTAXE MOBILE AGGRAVE, SINGULIEREMENT ET A SENS UNIQUE, LA CONTRIBUTION NATIONALE DE CRISE.

Tandis que le revenus modestes, déjà largement exonérés par la C.N.C., dans ses modalités atténuées de 1937, seraient dorénavant assujetties à des droits forfaitaires réalisant une forte atténuation de leur rapport au revenu net, la progressivité s'alourdirait, dans une mesure marquée, pour les moyens et gros revenus, cependant que la totalisation des revenus fonciers du contribuable et l'extension de la taxe aux dividendes de sociétés complèteraient lourdement le déséquilibre de l'impôt dans son incidence.

En réalité, la surtaxe mobile créerait une autre supertaxe, doublerait l'impôt complémentaire personnel et, par ses modalités, réaliserait une extension arbitraire de la progressivité.

werkloosheid zijn getroffen, zijn het aan zich verschuldigd deel te nemen aan het verstrekken van hulp aan hun van werk verstoken landgenooten.

» Op dit beginsel gaat het onderwerpelijk besluit af, wanneer het de nationale crisisbelasting vestigt. Die tijdelijke belasting maakt een collectief offer uit, dat wordt geleverd van alle burgers die over belastbare middelen beschikken... »

Deze beschouwingen behouden gansch hun actualiteit en kunnen ook op het economisch-fiscaal vraagstuk van vandaag toegepast worden. Zij sluiten in zich, de afkeuring van een klas-belasting, van te milde verminderingen en ontlastingen aan de basis zooals ook van een te scherp progressief karakter. Het is geen vervangingsbelasting, maar een bijkomende bijtaxe.

De N. C. B. heeft trouwens, gedurende drie jaar en half bestaan. Men is er, in zekere mate, aan gewoon geworden. Modaliteiten en toepassingslabels zijn opgemaakt en hebben de proef van de praktijk doorstaan.

De opbrengst kan gemakkelijk bepaald worden en wij hebben niet het gevaar, dat toch in elke fiscale innovatie schuilt, dat de schalling, wat de opbrengst betreft, verrassingen biedt, noch in te veel noch in te weinig. Er was waarlijk geen enkele reden om nieuwigheden in te voeren en nog minder om 't onderste boven te keeren.

De benaming « Nationale crisisbelasting » moet trouwens op de benaming « Mobiele bijbelasting » verkozen worden. Zij wijst meer op het solidariteitsbeginsel dat de grondslag van dezen fiskalen last is. Zij onderlijnt zijn essentieel tijdelijk en uitzonderlijk karakter.

De meerderheid van de Commissie heeft van de « Mobiele bijbelasting » die den indruk gaf bestendig te zullen blijven en waarvan slechts het percentage, in voorkomend geval, zou schommelen, niet gewild.

DE MOBIELE BIJBELASTING, VERZWAART ZEER EN EENZIJDIG DE NATIONALE CRISISBELASTING.

Terwijl de kleine inkomsten reeds ruimschoots ontheven van de N. C. B. in haar verzachten vorm van 1937, voortaan aan vaste rechten zouden onderworpen zijn, welke hun aangeslagen bedrag veel lager dan het netto bedrag zouden stellen, zou het progressief karakter daarentegen voor de middelmatige en groote inkomsten zeer verzwaard worden. Ook zou de totalisatie van de inkomsten spruitend uit onroerende goederen van den belastingplichtige, en de uitbreiding van de belasting tot de dividend van vennootschappen het evenwicht van de belasting, voor wat haar grondslag betreft, nog verder breken.

In werkelijkheid, zou de Mobiele Bijbelasting een nieuwe supertaxe in leven roepen, de aanvullende personele belasting verdubbelen en, door haar toepassingsmodaliteiten, een willekeurige uitbreiding verwezenlijken van de progressiviteit.

Ajoutons qu'à notre sens, le produit envisagé de la surtaxe mobile a été fort minimisé par le Gouvernement.

L'accentuation des taux, la réunion des revenus immobiliers et l'application de la taxe aux dividendes dégageraient un rendement de loin supérieur à l'estimation de 700 millions de francs. Rien que les 5 milliards de francs que donnera 1938 en bénéfices distribués par les sociétés, donneraient, au taux de 4.50 % : 225 millions de francs.

Il échet de considérer plus spécialement deux des innovations principales que voulait réaliser la surtaxe mobile.

L'ADDITION DES REVENUS IMMOBILIERS.

Sous l'empire de la C.N.C., l'administration groupait les revenus des divers immeubles, d'un même contribuable, sis dans une même commune ou dans une même section de commune. La Cour de Cassation, dans son arrêt du 1^{er} juin 1937, condamna ces prétentions. Le Département semble avoir voulu s'assurer une éclatante revanche en réclamant le groupement des revenus immobiliers du contribuable dans toute l'étendue du pays.

De l'avis de nombreux membres de la Commission, il n'y a pas de raison d'accueillir cet alourdissement de la progressivité. L'impôt complémentaire personnel est là pour doser son emprise sur l'addition de tous les revenus du contribuable.

La propriété foncière est très lourdement frappée :

Contribution foncière	6 %
Centimes additionnels provinciaux et communaux, moyenne approximative 150	9 %
Taxe communale de voirie, égouts et incendie (propriété bâtie)	6 %

21 %

à quoi s'ajoutent diverses taxes locales mémoire

et l'impôt complémentaire personnel qui peut atteindre sur l'ensemble des ressources 20 %

Outre que les revenus ne peuvent en être dissimulés, les biens immeubles supportent l'application de droits d'enregistrement et de transcription qui appréhendent 11 % de la valeur vénale à chaque aliénation par vente ou échange.

Aussi la propriété immobilière a-t-elle subi une sévère dépréciation dans notre pays. On estime sa moins-value, pour les immeubles bâtis, à quelque 60 % en valeur-or au regard des prix d'avant-guerre.

Laat er ons bijvoegen dat, naar onze meening, de opbrengst van de mobiele bijbelasting te laag werd geraamd door de Regeering.

De verscherping van de bedragen, de samenvoeging van de inkomsten van onroerende goederen en de toepassing van de taxe op de dividenden zouden een opbrengst opleveren, die veel meer zou bedragen dan de raming van 700 miljoen frank. Alleen reeds de som van ongeveer 5 milliard frank, die in 1938 als winsten door de vennootschappen zal worden uitgedeeld, zou, tegen 4,5 t. h., 225,000,000 frank verschaffen.

Het is noodig meer in het bijzonder stil te staan bij twee hoofdzakelijke nieuwigheden, die met de mobiele bijbelasting tot uiting moesten komen.

DE SAMENVOEGING VAN DE INKOMSTEN UIT ONROERENDE GOEDEREN.

Bij de toepassing der N.C.B., werden de inkomsten van de verschillende onroerende goederen van een zelfden belastingplichtige, gelegen in een zelfde gemeente of sectie van gemeente, door het Bestuur samengevoegd. Die aanspraken werden, door het Hof van Verbreking, in zijn arrest van 1 Juni 1937, veroordeeld. Het Departement lijkt een schitterende weerwraak te hebben willen nemen, door de groepering te vragen van de inkomsten uit onroerende goederen van den belastingplichtige over gansch het land.

Naar het oordeel van talrijke leden van de Commissie, bestaat er geen aanleiding tot aanvaarding van die verzwaarde progressiviteit. De aanvullende personele belasting is daar om in zekere mate beslag te leggen op alle samengevoegde inkomsten van den belastingplichtige.

De grondeigendom is zeer zwaar belast :

Grondbelasting	6 t. h.
Provinciale en gemeentelijke opcentimes, bij benadering gemiddeld 150	9 t. h.
Gemeentelijke belasting op de wegen, riolen en voor de brandweer (gebouwde eigendom)	6 t. h.

21 t. h.

waarbij nog allerlei plaatselijke taxes dienen gevoegd memorie
en de aanvullende personele belasting die op de gezamenlijke inkomsten als percentage kan bereiken 20 t. h.

Buiten het feit dat de inkomsten er van niet kunnen worden ontdoken, vallen de onroerende goederen nog onder de toepassing van de registratie- en overschrijvingsrechten die 11 t. h. in beslag nemen van de handelswaarde bij elke vervreemding bij door verkoop of ruiling.

De onroerende eigendom is daarom ook zeer in waarde gedaald, in ons land. Zijn mindere waarde, wat de gebouwde eigendommen betreft, wordt geraamd op ongeveer 60 t. h., in goudwaarde, ten opzichte van de vooroorlogse prijzen.

Dans la plupart de nos localités, nombre d'immeubles sont vacants et ne trouvent ni amateurs pour l'achat ni preneurs pour la location. On peut craindre une accentuation dans la vileté des prix.

Aussi commettrait-on une erreur dangereuse, du point de vue économique, en alourdissant les charges fiscales qui sont la cause essentielle du marasme du marché immobilier.

Le groupement des revenus divers du contribuable pour leur assujettissement à l'impôt progressif qu'est l'I.C.P. se conçoit. Mais pourquoi étendre le principe de cette supertaxe à la C.N.C.P.

On observera, d'ailleurs, que l'innovation envisagée serait inique. Tandis que le propriétaire de divers immeubles, censés donner un revenu net et global de 100.000 francs, paierait 4 % au titre de la surtaxe mobile, soit 4.000 francs, un autre contribuable disposant du même revenu net et d'origines complexes, ne serait atteint qu'au taux de 3 % ou de taxes forfaitaires infimes, voire, échapperait tout à fait à la S.M. s'il tirait ses revenus d'un portefeuille d'obligations ou de fonds publics ou encore de créances hypothécaires.

Pourquoi marquer ainsi une désaveur à l'endroit de la propriété immobilière ?

SOCIÉTÉS PAR ACTIONS.

C'est à leur sujet que le projet présente les dispositions les plus indéfendables.

L'article 2, littéra C, dispose :

« ... la surtaxe mobile est calculée... sur le montant des bénéfices y compris les sommes réparties aux actions ou parts quelconques... ».

L'impôt spécial frapperait donc, non seulement les bénéfices réalisés et conservés par la société pour l'alimentation de fonds de réserves ou de provision, mais la partie des bénéfices sociaux dont se dépouille la société sous forme de répartition en dividendes à ses actionnaires. Le taux serait fonction de l'addition de ces deux parts du bénéfice.

L'exposé des motifs tâche à justifier cette disposition dont nous soulignerons *infra* toute l'anormalité, en disant en substance : « la taxe mobilière sur les dividendes, 24.2 %, est à un taux qui ne peut être relevé, à péril de perturbations. Les revenus des actions et parts doivent, comme les autres, contribuer à l'effort imposé au pays sous la forme de surtaxe mobile, tout comme les autres revenus. Conséquence : ces revenus seront frappés dans le chef de celui qui les paie et ainsi, apparemment, la taxe mobilière ne subira aucune majoration inopportune... encore qu'en réalité elle se trouvera portée à 27.6 % (compte tenu de ce que la taxe mobilière de 24.2 %

In de meeste localiteiten, zijn talrijke gebouwen onbezet en vinden geen liefhebbers voor den aankoop noch de huur er van. Er dient gevreesd dat de prijzen nog meer zullen dalen..

Daarom zou men, in economisch opzicht, een gevaarlijke fout begaan, moest men de fiscale lasten nog verzwaren, die de hoofdzakelijke oorzaak zijn van den kwijnenden toestand van den verkoop van onroerende goederen.

De samenvoeging van de verschillende inkomsten van den belastingplichtige, met het oog op de toepassing van de opklimmende A.P.B., is begrijpelijk. Doch, waarom zou het beginsel van die supertaxe tot de N.C.B. moeten worden uitgebreid ?

Trouwens, werd er op gewezen, dat de beoogde nieuwe regeling van onbillijken aard zou zijn. Terwijl de eigenaar van verschillende onroerende goederen, beschouwd als opleverend een zuiver en gezamenlijke inkomst van 100.000 frank, 4 t. h. zou betalen als mobiele bijbelasting, hetzij 4.000 frank, zou een andere belastingplichtige, beschikkend over een zelfde netto inkomen van verschillenden oorsprong, slechts 3 t. h. moeten betalen of slechts geringe forfaitaire taxes moeten kwijten, ten ware hij zelfs volkomen ontsnapte aan de M.B., bijaldien zijn inkomsten voortkomen van een portefeuille obligaties of Staatsfondsen of nog van hypothecaire schuldvorderingen.

Waarom is men zoo ongunstig gestemd ten opzichte van den onroerenden eigendom ?

VENNOOTSCHAPPEN OP AANDEELEN.

Dienaangaande, behelst het verslag de meest onverdedigbare bepalingen.

Artikel 2, litt. C, luidt :

« ... de mobiele bijbelasting wordt berekend... op het bedrag van de winsten, met inbegrip van de sommen welke uitgekeerd worden aan de aandelen of deelbewijzen hoe ook genaamd... »

De bijzondere belasting zou dus niet alleen de winst treffen die door de vennootschap voorbehouden wordt voor de stijving van het reserve- of voorzieningsfonds, maar ook dit deel van de maatschappelijke winst, dat de vennootschap afzonderd om als dividend onder de aandeelhouders te verdeelen. Het bedrag zou worden vastgesteld op grond van de som van deze twee aandelen in de winst.

In de Memorie van Toelichting, wordt gepoogd deze bepaling waarvan wij verder aantoonen hoe abnormaal zij is, te verantwoorden door ongeveer te redeneren in dezer voege : « De mobiliënbelasting op de dividenden, 24.2 t. h., bereikt een peil dat niet kan worden verhoogd, zonder stoornissen te verwekken. De opbrengsten van aandelen en deelbewijzen moeten even als de andere, bijdragen tot de inspanning die aan het land wordt opgelegd onder den vorm van mobiele bijbelasting, even als de andere inkomsten. Gevolg : deze inkomsten worden getroffen in den persoon van hem die ze betaalt en, in schijn, zal de mobiliënbelasting geen

ne s'appliquerait plus qu'à 95.5 du dividende nominal) ».

Et ainsi se trouverait réalisée une formidable majoration de la taxe mobilière sur les revenus d'actions et parts.

L'amputation que subissent les coupons est à son maximum.

Après que la société a payé les impôts et taxes de toute nature : impôt foncier, taxe sur les revenus des capitaux investis, taxe professionnelle, quelque 150 centimes additionnels provinciaux et communaux à ces impôts cédulaires, la taxe communale de voirie, les taxes industrielles de toutes formes, fait face aux charges sociales qui dépassent fréquemment le montant des bénéfices répartis, acquitté toutes les taxes assimilées au timbre, enfin fourni au fisc de coûteuses prestations pour assurer le recouvrement des impôts et taxes retenus à la source, le solde, s'il en reste, est attribué aux actionnaires. Mais, avant de leur être réparti, intervient la taxe mobilière qui ampute le dividende de prélèvements successivement relevés : 20 %, puis l'ajouté d'un décime supplémentaire = 22 %; puis un nouveau décime frappé lors de la suppression de la supertaxe et non aboli lors du rétablissement de cette supertaxe baptisée impôt complémentaire personnel, soit 24.2 %.

On peut dire que l'actionnaire n'obtient qu'une part singulièrement étriquée du bénéfice social.

Ce taux de 24.2 % n'a son équivalent dans aucun pays. Il faut y ajouter l'I.C.P., qui peut s'élever à 20 %.

Il n'est pas vrai que la surtaxe mobile atteigne et doive atteindre tous les revenus.

Y échappent notamment : les revenus des fonds d'État, obligations, créances hypothécaires, ou chirographaires, titres étrangers, etc.

Pourquoi frapper les seules sociétés belges, ou, plus exactement, leurs actionnaires ?

Cette application de la surtaxe mobile méconnaît le principe essentiel de notre législation relative aux impôts sur les revenus.

C'est dans le chef du bénéficiaire du revenu que l'impôt doit s'appliquer. C'est en fonction de ce revenu que la progressivité peut jouer.

En frappant les dividendes totalisés, dans le chef de la société et avant attribution, et en appliquant le taux progressif sur cette totalisation, on atteint, non pas le bénéficiaire, mais l'être social qui se dépouille et qui paie, précisément au moment où il s'appauvrit par ce décaissement.

ongewenschte verhooging ondergaan... ofschoon zij in de werkelijkheid wordt gebracht op 27.6 t. h. (waarbij men niet vergeten mag dat de mobiliënbelasting van 24.2 t. h. zou toegepast worden op nog slechts 95.5 van het nominaal dividend) ».

Aldus zou een geweldige verhooging van de mobiliëbelasting op de inkomsten uit aandelen en deelbewijst verwezenlijkt zijn.

De verminking van de koepons heeft de uiterste grens bereikt.

Nadat de vennootschap de belastingen en taxes van allen aard heeft betaald : grondbelasting, belasting op de inkomsten van belegde kapitalen, bedrijfsbelasting, zoowat 150 provinciale en gemeentelijke opcentimes, de gemeentelijke wegenbelasting, de industriële taxes onder al hun vormen, het hoofd heeft geboden aan de sociale lasten die vaak het bedrag van de uitgekeerde winst te boven gaan, al de met het zegel gelijkgestelde taxes heeft betaald, ten slotte, aan den fiscus een kostbare medewerking heeft verleend om de inning der bij de bron afgehouden belastingen en taxes te verzekeren, komt het saldo, indien er een is, ten goede aan de aandeelhouders. Maar vooraleer het in hun handen terecht komt, is er nog de mobiliënbelasting die, achtereenvolgens, het dividend verminkt met 20 t. h., waarbij een hijdecime bijkomt = 22 t. h.; vervolgens een nieuwe decime ingevoerd bij de afschaffing van de supertaxe en niet opgeheven toen deze supertaxe opnieuw ingevoerd werd onder den naam van aanvullende personele belasting, hetzij 24.2 t. h.

Men mag zeggen dat de aandeelhouder slechts een bespottelijk deel van de maatschappelijke winst bekomt.

Dit bedrag van 24.2 t. h. heeft zijn weergang niet in eenig land. Men moet er de A.P.B. bijvoegen, die 20 t. h. bedragen kan.

Het is niet waar dat de mobiele bijbelasting al de inkomens treft en treffen moet.

Vallen er niet onder : de inkomsten uit Staatsfondsen, obligatiën, hypotheek- of onbevoorrechte schuldvorderingen, buitenlandsche effecten, enz.

Waarom alleen de Belgische vennootschappen of, juister, hun aandeelhouders treffen ?

Deze toepassing van de mobiele bijbelasting miskent het hoofdbeginsel van onze wetten op de inkomstenbelastingen.

Op hem die het inkomen opstrijkt, moet de belasting gelegd worden. Met inachtneming van dit inkomen, kan er progressiviteit worden ingevoerd.

Door de som der dividenden in den persoon van de vennootschap en vóór de toekenning te treffen en door de progressiviteit op deze som toe te passen, treft men niet den verkrijger maar het maatschappelijk wezen dat zich ontdoet en dat betaalt, juist op het oogenblik waarop het verarmt door deze betaling.

Cette taxation est souverainement inique.

Tel dividende généreux servi par une société à petit capital se trouvera affecté de l'impôt à un taux de faveur. Mais le petit dividende servi par une grosse société se trouvera amputé d'une taxe de 4.50 %.

Tel actionnaire qui détient un titre et touche par exemple 20 francs de dividende, sera aussi lourdement atteint que le gros actionnaire de la même société, qui reçoit 20,000 francs de dividendes pour ses 1,000 titres.

Application rétroactive.

Les auteurs du projet ne semblent pas s'être souciés des conséquences de cette application rétroactive aux dividendes. Nombre de sociétés, qui clôturent leurs écritures à fin décembre, ont déjà procédé à l'attribution et au paiement du dividende. Comment pourraient-elles récupérer à charge des actionnaires le montant des sommes qu'elles auraient dû pouvoir retenir en déduction du coupon ? C'est aussi impossible en droit qu'en fait. Et ainsi se manifeste à nouveau l'arbitraire de l'extension de la surtaxe mobile aux coupons de dividendes.

Observation générale.

Il faut se garder de la tendance facile d'accabler d'impôts toujours accrus les revenus moyens et même les gros revenus. Et ce n'est pas tant du point de vue des intérêts du contribuable, quelque respectables qu'ils soient, qu'il faut se placer.

C'est l'intérêt général qui commande la modération et la mesure.

L'ralentissement de notre activité économique, heureusement interrompu durant deux ans, met en péril les intérêts de la collectivité. Les classes laborieuses, autant, sinon plus que les minorités dans l'aisance, ont leur sort et leur standing de vie, liés à la prospérité générale. Et celle-ci est fonction, dans une large mesure, de l'esprit d'entreprise de nos industriels et de nos commerçants, et de l'alimentation de leurs besoins en capitaux.

A péril de décliner, nous devons encourager les investissements dans les affaires qui font vivre le pays, promouvoir les initiatives nouvelles, permettre les coûteuses transformations que réclament les exigences du progrès et la recherche de nouveaux débouchés.

Qui ne voit qu'à rogner toujours davantage, par la multiplication des prélèvements « protéiformes » de l'impôt, la compensation des risques qu'assument les capitaux soustraits à la thésaurisation stérilisante, on détourne les épargnants, grands et petits, de la vertu salutaire de l'économie et de la confiance dans les entreprises qui sollicitent leurs capitaux.

Deze belasting is in hooge mate onrechtvaardig.

Op een hoog dividend mitgekeerd door een vennootschap met klein kapitaal, zal de belasting volgens een gunstbedrag toegepast worden. Het klein dividend echter van een groote vennootschap zal worden bezwaard met een belasting van 4.50 t. h.

Een aandeelhouder die slechts één titel bezit en, bijvoorbeeld, 20 frank dividend ontvangt, zal zoo zwaar getroffen worden als de groote aandeelhouder van dezelfde vennootschap, die 20,000 frank dividend ontvangt voor zijn 1,000 titels.

Toepassing met terugwerkende kracht.

De stellers van het ontwerp hebben zich blijkbaar niet bezorgd gemaakt over deze toepassing met terugwerkende kracht op de dividendden. Tal van vennootschappen die hun boeken, einde December, afsluiten, gingen reeds over tot de toekenning en de betaling van het dividend. Hoe zouden zij dan ten laste van de aandeelhouders het bedrag kunnen terugvorderen van de sommen die zij hadden moeten kunnen aftrekken van den koepoon ? Dit is even onmogelijk in rechte als in feite. Zoo blijkt nogmaals hoe willekeurig de uitbreiding is van de mobiele bijbelasting tot de koepoons van dividendden.

Algemeene opmerking.

Men mag zich niet gemakkelijk laten verleiden om steeds maar belastingen te leggen op de middelgroote en de groote inkomens. Hierbij moet men niet zoozeer de belangen van den belastingbetaler op het oog hebben, hoe eerbiedwaardig ze ook zijn.

Het algemeen belang gebiedt gematigd te zijn en de perken niet te buiten te gaan.

Ter oorzaak van de vertraging van onze economische bedrijvigheid die, gelukkig, gedurende twee jaren onderbroken werd, komen de belangen van de gemeenschap in het gedrang. Het lot en de levensstandaard van de arbeidende klas is evenzeer, zooniet meer, met de algemeene welvaart verbonden als deze van de minderheden die in welstand verkeerden. De welvaart nu is, in ruime mate, afhankelijk van den ondernemingslust onzer industrieelen en handelaars, en van den aanvoer van de noodige kapitalen.

Indien wij niet willen achteruitgaan, moeten wij de beleggingen aanmoedigen in de bedrijven die het land doen leven, alle nieuwe initiatieven in de hand werken, geld over hebben voor de kostelijke veranderingen vereischt door den vooruitgang en door het opsporen van nieuwe afzetgebieden.

Indien men steeds maar, door de vermeningvuldiging van belastingen onder allerlei vormen, hoe langer hoe meer blijft knagen aan de compensatie van de risico's die de aan de steriele thesaurisatie onttrokken kapitalen loopen, dan leidt men de spaarders, groote als kleine, af van de heilzame deugd der bezuiniging en ondermijnt men hun vertrouwen in de bedrijven die hun kapitalen noodig hebben.

Naguère, M. le Sénateur Barnich condamnait l'exagération de la taxe mobilière à son taux actuel de 24,2 %.

Feu M. le Ministre Joseph Wauters, conscient des exigences de l'intérêt collectif du pays et de son économie, préconisait une réduction de cette taxe.

Nous ne sommes pas, Dieu en soit loué, dans un pays à régime d'oppression et de tyrannie où le billot et la hache du bourreau sanctionnent l'évasion des devises.

La fluidité des capitaux en permet les déplacements et expatriations. Ce serait une lourde faute de pousser leurs détenteurs à chercher à l'étranger des investissements moins mal traités par la fiscalité.

On se rappelle la forte étude de M. Henin, Secrétaire Général honoraire des Finances, dénonçant les méfaits de la progressivité excessive de l'impôt. Voilà que ces jours derniers, M. Clavier, ancien Directeur Général des Finances, pousse lui aussi un cri d'alarme. A propos des projets fiscaux actuels, dont il dit les emprises nettement excessives, il rappelle que l'exagération des taux pousse à l'évasion des capitaux et qu'il y a des limites qu'on ne peut dépasser sans tomber dans la spoliation.

C'est sous l'angle de ces seules considérations d'intérêt public que la majorité de la Commission n'a pas hésité à condamner les dangereuses innovations du projet et propose à la Chambre de le rejeter.

*
**

Le présent rapport a été approuvé par 9 voix et 5 abstentions.

Le Rapporteur,
M. PHILIPPART.

Le Président,
F. VAN BELLE.

Vroeger heeft Senator Barnich de overdrijving van de mobiliënbelasting op haar huidige voet van 24.2 t. h. veroordeeld.

Wijlen minister Joseph Wauters, die zich bewust was van de collectieve belangen van het land en zijn bedrijfsleven heeft aangedrongen op verlaging van deze belasting.

God zij dank, wij leven nog niet onder een regime van dwang en verdrukking, waar de vlucht van deviezen met beulsblok en beulsbijl worden bedreigd.

Dank zij hun vloeibaarheid, worden de kapitalen gemakkelijk verplaatst en uitgevoerd. Het ware een grove fout de kapitaalbezitters er toe te drijven in het buitenland beleggingen te zoeken, die minder door den fiscus worden toegetakeld.

Men herinnert zich de degelijke studie van den heer Henin, eeresecretaris-generaal van Financiën, die de wandaden van de buitensporige progressiviteit der belasting aankloeg. Dezer dagen nog slaakte de heer Clavier, gewezen directeur-generaal van Financiën, op zijn beurt, een noodkreet. In verband met de huidige fiskale ontwerpen, waarvan hij de draagwijdte buitensporig noemt, wijst hij er op, dat de overdreven bedragen de kapitaalsvlucht in de hand werken en dat er grenzen zijn die men niet mag te buiten gaan, zooniet begint het te lijken op plundering.

Op grond van deze overwegingen van algemeen belang, heeft de meerderheid der Commissie niet gearzeld de gevaarlijke nieuwigheden af te wijzen, die in het ontwerp besloten liggen, en stelt zij aan de Kamer voor ze te verwerpen.

*
**

Dit verslag werd goedgekeurd met 9 stemmen en 5 onthoudingen.

De Verslaggever,
M. PHILIPPART.

De Voorzitter,
F. VAN BELLE.